

ชื่อโครงการ “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม”
ชื่อผู้วิจัย อาจารย์แพรภัทร ยอดแก้ว วท.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรม)
ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อองค์กรต่าง ๆ ในสังคมทุกระดับ การปรับตัว การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์กรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรนั้นๆ ดำรงอยู่ได้ และกุญแจสำคัญในสถานการณ์เช่นนี้ ได้แก่ ผู้นำ ซึ่งจะต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูง การพัฒนาคนให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในกระบวนการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างทรัพยากรบุคคลเพื่อรองรับความต้องการขององค์กรต่าง ๆ จะต้องเอาใจใส่กับการสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง แต่ปัญหาสำคัญในการดำเนินการ คือ การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงควรเริ่มต้นและมีจุดเน้นตรงไหน มีปัจจัยใดที่สามารถทำให้นักศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงได้ คำตอบที่เป็นข้อสันนิษฐานอย่างหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ คุณธรรมและจริยธรรม เพราะปัญหาสำคัญขององค์กรต่างๆ ในปัจจุบันที่ทำให้องค์กรไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ส่วนใหญ่เกิดจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคล โดยเฉพาะผู้นำในองค์กร การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นช่องทางหนึ่งในการพัฒนาคนและน่าจะเป็นผลสำคัญที่ทำให้บุคคลมีภาวะผู้นำที่สมบูรณ์ได้ เพื่อความชัดเจนในข้อสันนิษฐานดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม 4) ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอน จริยธรรมทางธุรกิจกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม ระดับปริญญาตรี จำนวน 328 คน การเก็บข้อมูลทำโดยใช้แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและแบบสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรม วิเคราะห์ผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test ค่า F - test ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม มีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับขั้นที่ 5 และมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง
- 2) ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และไม่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะ หลักสูตรและเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 3) นักศึกษามหาวิทยาลัยสยามที่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4) พฤติกรรมทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารการศึกษาควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาจริยธรรมของตนมากขึ้น โดยการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรมหรือส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยที่สามารถสร้างเสริมจริยธรรมได้

คำสำคัญ จริยธรรม, พฤติกรรมทางจริยธรรม, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Research title: “The Relationship between Ethical Behaviors and Transformational Leadership of Siam University Students”

Researcher: Praepat Yodkaew ; Degree: M.Sc. (Industrial Psychology)

Academic: 2008

ABSTRACT

The consequence of the changing world affected the organizations of the society as a whole. The adjustment, transformation and development of the organization were the key factor in order to sustain those organizations. The key player in such situation was the leader with high transformation-leadership. The empowerment of man with the high transformation leadership was then really needed. In particular, the higher education that played an important role in developing human resources for coping with a requirement of the organizations had to pay attention on building up the transformation leadership. The key problem in procedure was the question of where to start the transformation leadership, what factors could provide a student the real transformation leadership. An interesting proposal was about virtue and ethics because the serious problem affecting the existence of any organization was due to lack of virtue and ethics of the people particularly of the leader of the organization. The development of virtue and ethics was then one of the ways in empowering man and also significantly endowed man with the perfect leadership. In order to clarify these assumptions, the researcher thus, studied the relationship between ethical behavior and transformation leadership of Siam University students.

The purposes of this research were as follow 1) to study ethical behavior and transformational leadership of Siam University students, 2) to compare personal factors and ethical behavior of Siam University students with their transformational leadership, 3) to study relationship between ethical behavior and transformational leadership of Siam University students, and 4) to study problems about teaching of business ethics and transformation leadership of Siam University students.

The sample group are 328 students of Siam University. Data were collected by using questionnaire. Data were analyzed by percentage, frequency, mean, standard deviation, T-test, F-test and Pearson coefficient. Level of statistical significance used in the analysis is 0.5.

Major findings were as follows :

1.Ethical behavior of Siam University students was at the fifth level and their transformational leadership was at moderate level.

2.There was a statistically significant difference at the 0.05 level in 1 personal factor. Siam University students who earned different income per month had transformational leadership at a different level. But there was no statistically significant difference between their different other personal factors and transformational leadership.

3.Ethical behavior and transformational leadership of Siam University students were statistic significantly difference at the 0.05 level.

4.The perceived ethical behavior of students was positively related to transformational leadership of students with the statistic significantly at the 0.05 level.

The recommendations from this research were the educational administrators should support the students with providing a chance to develop their ethics through the management of learning process in favor of the development of ethics. In other words, the students should be encouraged to participate in the activities both inside and outside the university that developed ethics.

Keywords: Ethics, Ethical Behavior, Transformational leadership

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สามารถเสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี จากความกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และการช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนชี้แนะในการประเด็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จาก พล.ร.ต.หญิง ดร. สุภัทรา เอื้อวงศ์ และดร. เดือนเพ็ญ ทองน่วม ผู้ประเมินงานวิจัย ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ญาณภัทร ยอดแก้ว ที่เมตตา กรุณาช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องในงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และเป็นกำลังใจที่ดีให้แก่ผู้วิจัยเสมอ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ พ.ต.ท.อภิชัย เขียวชะอุ่ม ที่ล่วงลับไปแล้ว กับคุณแม่ปราณี เขียวชะอุ่ม ที่ให้กำเนิดและให้ความสำคัญต่อการศึกษา โดยสนับสนุน ส่งเสริม วางรากฐานการศึกษาที่ดีให้กับผู้วิจัย ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ทำให้ผู้วิจัยเป็นคนดี มีความคิด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความเข้มแข็ง อดทน พยายาม และสามารถนำตนเองให้ประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยเล่มนี้ขออุทิศให้แก่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณต้น และ ค.ญ. กุลสิรา ยอดแก้ว (น้องพริม) รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวยอดแก้ว ครอบครัวเขียวชะอุ่มและอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาที่ดีให้แก่ผู้วิจัย

แพรภัทร ยอดแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	6
สมมุติฐานในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรม	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลผลคะแนน	58
การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิจัย	63
ข้อวิจารณ์	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	88
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	110
ก แบบสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรม	111
ข แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	124
ค ไบกรอกระดับชั้นและคะแนน	128
ง ไบกรอกคะแนนและประเมินผล	130
จ Ethical Behavioral Profile	132
ประวัติผู้วิจัย	134

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	64
ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม	66
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม	66
ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม	67
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	68
ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามเพศ	69
ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามอายุ	70
ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามคณะ	72
ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามหลักสูตร	73
ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	74
ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	76
ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม จำแนกตามระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม	78
ตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม จำแนกเป็น รายคู่	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 14 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยรวมและรายด้าน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม	82
ตารางที่ 15 สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน	83
ตารางที่ 16 สรุปผลการวิจัย	93